

informált külfölddel szemben hozzá kell fordulnunk a jól informált külföldhöz, elő kell állanunk nekünk is a világ előtt és nyíltan, őszintén, de nyomtatékosan fel kell tárunk az igazi tényeket, hadd lássák, kinek van hát igaz, hadd győződhessenek meg mindenütt, minő komisz, lelkiismeretlen üzelmekkel, hitvány fogásokkal igyekeztek ezek a politikai kalandorok maguk mellett közvéleményt verbuválni Európában. Meg kell mindezt csinálnunk sürgősen, ha nem akarjuk, hogy a féktelen agitáció egészen elhatalmasodjék és teljesen elbódítsa a külföldet, úgy hogy azzal szemben már minden szavunk, minden igazságunk gyöngye és erőtlenné lenne.

Az amerikai bevándorlási törvény szigorítása.

Csak kiegészíti a mi kivándorlási törvényünk rendelkezéseit.

Kivándorlók tömeges visszautasítása.

Egyik legutóbbi számunkban részletes és beható cikkben ismertettük a szeptember 1-én életbe lépő új kivándorlási törvényünket. A cikk többek közt azt is hangsúlyozta, és érdekesen fejtette ki, hogy az új kivándorlási törvényt éppen ideje volt megalkotni. Legutóbb Amerikából is mindegyre olyan hírek érkeznek, melyek csak megerősítik cikkünknek ezt a véleményét. Ezentúl ugyanis, — amint az amerikai lapok írják — az ottani bevándorlási törvényt, minden ottani kikötőbe érkező bevándorlót ellen a legnagyobb szigorúsággal alkalmazzák. Ennél fogva ezután nemcsak azokat utasítják vissza kérés nélkül, akiknek bármi kevés testi vagy szellemi fogyatkozása van, (a mi legutóbb is többször megtörtént) hanem minden bevándorlótól meg fogják követelni, hogy Ellis Islandra érkezésekor, az utazási céljág szóló kifizetett vasuti jegyen kívül, még 25 dollárnak le-

gyen birtokában és ha ezen összeggel nem rendelkezik, tekintet nélkül másféle módoni ifju, ép, erős egészséges voltára, kérés nélkül kizáratik. Nem engedtetik meg, hogy, miként az eddig történt, a jövevény barátaihoz, ismerőseihez pénzért sürgönyözzön, hanem mint pénz nélkül, vagy mint elégtelen mennyiségű pénzzel érkezett s rögtön segélyre szorult bevándorlót azonnal kizárandó és visszaküldendő. Kivételt ezen szabály alól csak a legközelebbi rokonok képeznek, mi alatt az értendő, ha t. i. szülők gyermekeikhez, vagy gyermekek szüleikhez utaznak és másféleképpen a bevándorlási törvények követelményeinek teljesen megfelelnek.

Ezzel kapcsolatban legközelebb a washingtoni felsőbb bevándorlási hatóság a hajózási társulatokat figyelmeztetni fogja arra, hogy olyan bevándorlókat, kik az Egyesült Államokban megérkezésük alkalmával 25 dollárt felmutatni képtelenek, hajóikra fel ne vegyenek, mert az ilyenek, megérkezésük alkalmával, a kérdéses összeg hiányában, a bevándorlási hatóságok által vissza fognak utasítani.

Erre az erősen szigorított eljárásra állítólag a kanadai kormánynak azon eljárása, mely szerint 25 dollár készpénz és a rendeltetési helyig kifizetett vasuti jegy nélkül bevándorlót nem bocsátanak át a határon, — szolgáltatott okot. A múlt évi gazdasági depressio alatt az idegen születésűek sok pénzébe kerültek a kanadai kormánynak, a melyet ez indított ezen rendelet kibocsátására. A washingtoni bevándorlási felsőbb hatóság állítólag felvetette a kérdést, vajjon a mit a kanadai kormány megtehet, miért ne tehetné meg ugyanazt az Egyesült Államok kormánya is.

A tény mindenestre az, hogy máris rendkívül szigorúan kezelik a bevándorlást. A lajstromozás a legszigorubb pontossággal vezettetik, a kizárások és az ezzel kapcsolatos

deportálások pedig máris fejtűnő magas százalékot értek el.

Igy például egyik elmúlt héten a deportáltak száma 600-ra rugott. S ugyanennek a hétnek csak egyik napján, július hó 8-án 278 bevándorlót szállítottak vissza, a kik közül az „Argentina” 90, az „Estonia” 53, a „Lucania” 41, az „Oceania” 10 és a „Pensylvania” 84 egyént vitt hazájukba.

Ezekután az amerikai lap figyelmezteti a magyarországi kivándorlókat, hogy mindezekkel a nehézségekkel már itthon előre számoljanak és mielőtt utnak indulnának, készüljenek el mindazokra a bajokra és kellemtelenségekre, melyek rájuk Amerikában a legkisebb hiba, a törvények valamelyes kis rendelkezésének figyelembe nem vétele esetén háramolhatnak.

HIREK.

— **Az udvarhelymegyei jegyző-egylet** választmánya tegnap, szombaton d. e. 10 órakor a Barkóczy-féle vendéglő kerthelyiségében Gálffy István elnöke alatt ülést tartott. Több kisebb jelentőségű tárgyon kívül az egylet 25 éves jubileumának a megünneplése kérdésében úgy határozta, hogy az elnökség, az ünnepély napjának és részleteinek közelebbi meghatározása céljából rövid időn — lehetőleg egy héten — belől közgyűlést hívjon össze.

— **A Péterfy Emlékalbum Bizottság**, melynek megalakulásáról és céljáról már megemlékeztünk volt, körlevelet küldött szét, melyben felszólítja mindazokat, akik az album részére emléksorokat óhajtottak írni s e célból emléklapot is kaptak, hogy azt küldjék vissza rövid idő alatt, mert különben az albumból kimaradnának. Eszerint már több ezer emléklap érkezett vissza s a díszes album élére Dessewffy Aurél grófnak, a főrendiház elnökének, Péterfy Tamáshoz intézett emléksorai kerülnek. Hazánk jelesei sokan irtak

buzdító sorokat az íróhoz husz évi működése és huszadik könyvének megjelenése alkalmából, barátai és tisztelői pedig kétezerrel felül küldöttek emléksorokat.

— **Solymossy Endre emlékezete a kamarában.** A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén meleg részvétellel emlékezett meg Solymossy Endre, a kamara tagja haláláról. Ezt a részvétet a közgyűlés vonatkozó és legutóbb nyomtatásban is szétküldött jegyzőkönyve következőképpen örökíti meg:

Solymossy Endre székelyudvarhelyi ev. ref. tanár és országgyűlési képviselő azon ritka férfiak közé tartozott, aki saját hivatása körén kívül is munkát keresve, azt azon a téren, a közgazdaság terén találta fel, ahol embertársaiért a leghasznosabb tevékenységet fejtette ki, melynek jutalmául a kamara már évekkel ezelőtt levelező taggá választotta. Solymossy Endre a kamara ezen kitüntető bizalmát nem tekintette üres címnek, hanem olyan feladatnak, amely a legkomolyabb kötelességek teljesítésével jár. A kamara munkálkodásában lelkes odaadással vett részt. Képviselővé választása után pedig minden idejét és befolyását az általa hön szerett székelyföld közgazdaságának fejlesztésére és megerősítésére használta fel. A még java korában volt férfi elhunyt a kamarát mély szomorúsággal töltötte el, távoztával betölthetetlen ürt hagyván maga után.

— **Rokkant-egylet.** Örömmel jeleljük, hogy az iparosok rokkant-egylete Székelykereszturen is alakulófélben van. Erre vonatkozik az alábbi levél:

Tekintetes

Betegh Pál szerkesztő urnak

Székelyudvarhely.

Örömmel hozom a m. t. szerkesztő urnak tudomására, hogy azon megbízatását, mely szerint a rokkant egyletet Székelykeresztur polgársága körében is megalakítsuk, részben megvalósítottuk. Pár héttel ezelőtt Hermán István és Tomuca Mózes iparos polgártársak szives közreműködésével 37 polgártárs jelentkezett a kibocsátott s az általuk széthordozott iven.

Tárca.

A mi hőskölteményünk.

Attila fia, III. rész : Csaba. Irtá: Fülöp Áron.

Végre ha későn is — későn, de korántsem elkészen — megszületett ez is. Egy eposz, egy hősköltemény, mely a székelység őstörténetének hagyományait, mondáit foglalva össze, e nép érzésvilágát sok száz éves bújást, busongásait egy nagy szabású, jelentékeny alkotásban jellegzetesen és megértéssel fejezi ki, melynek a megalkotója e munkára leginkább hivatott volt, mert a mellett, hogy igazi tehetségű költő, a mi vérünkön származott, a mi vidékünkön született ő maga is.

Aranyosrákosi Székely Sándor „A székelyek Erdélyben” című munkájával már jórészen tett ugyan kísérletet egy ilyen népi hősköltemény megírására, de miután ő még a klasszikus, görög-római hagyományok alapján művelte a költészetet s a magyar nyelv maga is csak akkor állott nagy újjáalakulása előtt, műve — az ő egyébként derék és érdemes törekvése dacára — ma már elavult és jóformán ismeretlen-ségbe merült.

Pedig a székelység multjához sok,

érdekes, változatos és költői megalakításra kínálkozó monda fűződik. Ősi eredetűnk, jelen hazánkban is különös, elzárt helyzetünk, a környező természetnek változatos, sok helyen vad és hatalmas képei, alakulatai az ilyen mondák keletkezésének szinte jobban kedveztek, mint bármely más népnél. Zárt hegyeink között, folyóink mentén, pásztorkodás, őszi betakarítás közben, apró tüzek mellett csillagos estéken apáról fiúra szállnak ezek az ősi mondák, jó Csaba királyról, Korond és Firtos tündérékről és más derék és csodálatos hősről, a Hadak-utjáról mely minden este fényes ivben ott bontakozik ki fölöttünk s int hivatgatónak, biztatónak.

Hogy ezeknek a mondáknak az alapja igazság-e, csakugyan minden úgy történt-e, a mint azt a nép áhitatos és lelkes képzelődése nekünk elbeszéli, minek nyomozniok ki szigorú és nagyképu tudományossággal. Igaz, mindenestre igaz, mert a nép lelkének legbelsejéből fakadt, s azt tárja fel, habár képek alakjában is, az ő sok száz éves bújást-baját eleveníti meg. A mondáknak, regéknek, hagyományoknak ezenkívül olyan hatalmas összetartó, népi öntudatot fejlesztő hatása van, a melyet semmi mással pótolni nem lehet. Kis népeknek

nagy hányattatások közben való fennmaradását, önállóságát, szívós kitartását sokszor csak ez magyarázza meg.

A hunn-székely mondák költői feldolgozását már régebben, kora fiatalágában élete főcéljául tűzte ki Fülöp Áron. Egy trilógiát (hang, fölfogás, a tárgykor azonossága által bizonyos tekintetben összefüggő, de külön is önállóan tekinthető művet) tervezett, melynek két első része „Attila fia” közös címmel már jónehány évvel ezelőtt megjelent. A trilógia harmadik és utolsó része „Csaba” cím alatt most nem rég került könyvpiacra. Minket, széke-lyeket, különösen ez az utolsó rész érdekelhet leginkább, a mi viszonyainkkal, lelki világunkkal ez van a legtöbb vonatkozásban. Attila fia közül a legkisebbik, Csaba volt az, a ki hunnok legutolsóinak maradt kis csapatát Erdély hegyei közé vezérelve, azt az utolsó szálíg való elpusztulástól megmentette. Az itt maradt hunnok ivadékai — a monda szerint — a mai székelyek.

Fülöp Áron Csabának és seregének visontagságait, küzdelmeit nagy költői erővel idézi vissza a mai kor fia számára. Művén meglátszik, tárgyának lelkes szeretetén kívül, a

a hosszú évek során át végzett gondos foglalkozás és figyelmes csiszolás is. A régi magyar tizenkét szótagos vers gyakran használt és már szinte el is használt, fölhigitott formájában az események gyakran drámai erővel és izzó hévvel lüktetnek.

Képei gyors elevenességgel váltakoznak. Egyik esemény megjelenítése még alig ragadott magával, már egy újabb végzetszerű gyász lezuduló viharát kell megdöbbenve éreznünk. Képzetele erős, a legcsodálatosabb eseményeket kételkedés nélkül elhithető.

A rejtjelmes események borzongató hatását pl. a természet képeinek ilyen felhasználásával, rémeinek ilyen meglevenítése által kényszeríti ránk:

„Felhő köpenyében a tele hold bujkál,
Sánta manó sunnyog titkos átal-utnál,
Kanyarogó lidérc ide-oda térül,
Erdők minden fáján egy-egy sötét
[rém ül;
Temetők fejfái táncolnak lakóstud,
Boszorkány-dal hallszik alá a magos-
[búl.”

Egyszerű és természetes emberi dolgok csodás elemekkel művészi egyenletességgel olvadnak össze. Csaba fiatalága, busongása az elcsesett hun hősként magi, szerelme, majd utrakelése, a magyarok létezése felől érkezett hírek következményeképpen, a közös őshaza felé, görög

A végleges megalakulás f. hó 25 én d. u. 3 órakor lesz Balint Daniel nagytermében, mikoris a központnak a tagesoport, esetleg fiókpénztár megalakulását hivatalosan bejelentjük

Fent jelzett összejevetelre a „Székely-Udvarhely“ utján a jelenlévőket s az ügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom. A gyűlés egyik programpontja a „Rokkant-egylet“ részletes ismertetése.

Maradok a mélyen tisztelt szerkesztő urnak

Hazafias üdvözléssel:

Székelykeresztúron, 1909. jul. 23.

Horváth Lajos
polg. leányisk. tanár.

A fenti levélben jelzett gyűlésre mi is felhívjuk az iparosok és ipari ügyek iránt érdeklődők figyelmét. A tervezett cél közhasznú és közérdekű voltánál, jelentőségénél fogva megérdemli, hogy széleskörű támogatásban részesüljön.

Az Udvarhelymegyei Tanítóegylet választmánya e hónap 22-én ülést tartott az itteni áll. fiúiskolában. Ez alkalommal — gyűlés előtt — tisztelt, az egylet nevében, Rhédei János kir. s. tanfelügyelőnél, a tankerület új vezetőjénél is, aki ezt szívesen fogadta s az egyesületi elnök üdvözlő szavaira hosszabb beszédben válaszolt. Beszédjében hangsúlyozta, hogy a népoktatásügy munkái iránt melegen érez, ügyeiket jóakarattal fogja intézni s jogos érdekeik lelkes támogatója lesz. Majd fokozódó lendülettel, mely hatást keltve, ecsetelte a néptanítói hivatás nagy, nemzeti és szociális fontosságát. Közül harminc év óta áll — ugymond — a hazai népoktatásügy szolgálatában s ezen idő alatt alkalma volt megismerni alaposan a néptanítói munkakört is. Tudja, hogy ennek az életpályának vannak szűró tövisai, melyek nem egyszer fájdalmasan sebzik az arra érdemtelenekeket is. De kijelenti a legnagyobb határozottsággal, hogy a tanítót ért méltatlan támadások első sorban itt őt fogják érni s ha valakit jogtalanul mégis letipornak, azt csak rajta keresztül tehetik. Amidőn ismételtlen a legmesszebbmenő jóakaratot helyezi kilátásba, bizalmat kér a maga részére a tanító-

rabságba esése, majd megérkezése az ősmagyar rokonokhoz — ezek természetes emberi események és ezek alkotják (röviden elbeszélve) a mű tulajdonképpeni tartalmát is. Hanem ez események egyszerű szövegét a képzelet tündérfényes szálai vegyülnék.

Csaba sorsa főképpen két képzeletbeli alak, anyjának visszajáró szelleme és a pokollal szövetkezett Krimhilda kezében van. Utjait ők, s rajtuk kívül még Firtos tündér irányítják, titkos jelenések, álomlátások alakjában. A csodanyíl és a varázsfü által életre kelnek a netádi sikon elesett hunn hősök árnyai is. Mindezeknek a csodás dolgoknak elhitételében, valóságuk tételében nagy segítségére van a költőnek gazdag, a népieshez közel járó, de azért bőséggel és változatossággal áradó nyelve is. A székely havasok vad-sága, hatalmas változatossága, füvei, virágai lelkes képekben varázsolódnak még a tőlünk idegen, nem idevaló olvasó lelki szeméi elé is. Meg-megcsendül e nyelven a székely-nép érzésvilága, magára hagyott és mégis reménykedő lelkének költészetete is:

Mulnak az esztendők, gyors az idő
[szárnya —
Jó ötszáz vitéz Csaba királyt várja.

ságtól és szíves szavakban mond köszönetet a tisztelésért. A tanító-ság jelen volt képviselői a legjobb benyomással távoztak a tanfelügyelő hivatalos helyiségéből. Ennek a rokonszenves, külső megjelenésében is bizalmat keltő, „csupa szívemberek“ elhangzott szavai tartós garanciát nyújtanak arra, hogy a tankerület vezetése az eddigi elődökhöz méltó utód kezébe került. A választmányi ülésen, melyet Szász Ferenc elnök vezetett s melyen résztvettek Rhédei és Chalupka tanfelügyelők is — nagyrésztben a június 12-iki közgyűlés határozatainak végrehajtása tárgyában történtek intézkedések. Min egyik fontos, rendkívüli intézkedést, kiemeljük, hogy a választmány ez alkalommal első ízben élt azon alapszabályszerű jogával, hogy a mult közgyűlésről távol maradt egyleti rendes tagokat — eltekintve néhány igazolt esettől — egyenként négy korona bírsággal sújtotta. Ezen intézkedését a fennforgó kényszerítő körülmények teszik megokolttá. Majd a közgyűlésnek — a tisztújításnak elkövetett — egyik mulasztását pótolta azzal, hogy ifj. Paál Sandort ideiglenesen megbízta a tanszermuzeumi könyvtár kezelésével s ezen a címen behívta őt a választmányba is. Határozatilag kimondta továbbá, hogy a tanítók szolgálati pragmatikája érdekében megindított mozgalom állandó felszínre tartása céljából megkeresi a hazai társaságokat is. Rhédei és Chalupka tanfelügyelők pártoló felszólalására elhatározta a választmány azt is, hogy a beszüntetett egyesületi közlöny további fenntartását kívánatosnak tartja és a következő választmányi gyűlés tárgysorozatában e kérdés részletesebb tárgyalásának helyet enged. Ugyancsak Rhédei tanfelügyelő javaslatára egy helyi „Eötvös-alap“ bizottság alakított, melynek tagjai lettek: Péter János, Györfi István és Péter Gergely. Az ideai pályatétel megállapításánál hosszabb vita indult meg Szász Ferenc elnöknek azon meglepő kérése felett, hogy az egyesület ez évben ne tűzzön ki semminemű pályatételt, haem az ennek jutalmazására fordítandó pályadíjjal segítse őt a most munkában levő „Udvarhelymegye földrajza“ c. tan- és vezérkönyve kiadásában. Választmányi ülés idevonatkozóan úgy határozott, hogy a pályadíjat eredeti rendeltetésétől elvonni nem fogja. Amennyiben pedig az a mű — ha bevalik — közzük-

Könyve megjelenését későinek mondja Fülöp Áron. Ennek az érzésnek szomorúsága sir fel művének több helyén is.

A költőnek erre a csüggedésre nincs oka. Könyvének, mint értesültünk, már eddig is számos lelkes olvasója akadt. Pedig való-igaz, korunk az érdekhajászat, a reális dolgokkal való foglalkozások küzdelmes, siető kora. E kor mohósága nem igen kedvez a költészet ilyen nagyobb szabású alkotásainak. Az emberiség mostani élete egy óriási nyugtalan tenger, mely fölé, az ideges türelmetlenség, a kíméletlen küzdelmek kényszerre, villámokkal telített felhői borulnak. A szemhatár vigasztalan sötétségbe húzódik. Hanem jönni fog majd kor ismét, mikor a viharok elcsendesülnek, a tengerre megint derűs béke borul, a hullámok kék ég alatt, messzegyűrűző széles fodrozással fognak távoli partok felé sietni. Ha nekünk nem, legalább utódainknak megint több idejük, több türelmük lesz a költészet művészi alkotásaiban gyönyörködni.

Az igazi költők napja is akkor újra tisztán fog ragyogni. A Fülöp Ároné is!

Tompa László.

séget lesz hivatva pótolni, megkerestek a járáskörök, hogy a saját kebelükből kijelölendő 5—5 tagu bizottság által a Szász részéről átengedendő művet tanulmányozzák s annak értéke felől a bizottsági vélemények alapján a fiókkörök tegyenek a választmánynak jelentést, melynek eredményeképpen — ha kap rá forrást — segíti Szász Ferencet említett törekvésében. Végül Rhédei tanfelügyelő javaslatára a folyó évi pályatétel jelöltetett ki.

Hol mikor aratnak? Ne gondoljuk, hogy a világon mindenütt júliusban aratnak, mint nálunk. A világ különböző buzatermő tájain különböző képen alakul az aratás alkalmas idő. Néhol akkor aratnak, a mikor nálunk az őszi vetés puha hó-takaró alatt pihen, másutt pedig akkor már, a mikor nálunk még csirázik. Ellehet mondani egyébiránt, hogy az év majdnem minden hónapjában aratnak a világ különböző vidékein. Így például aratnak februárban: Keletindia, Mexikó és Egyiptom: áprilisban; Kisázsia és Japán: májusban; Kalifornia és Európa déli része: júniusban, Magyarország általában július hóban; Belgium, Németalföld, Dánia és Newyork augusztusban. Skócia, Svéd és Norvégország, Oroszország egy része és Kanada: szeptemberben; Oroszország legészakibb fele októberben arat.

Pénzbírságért nincs elzárás. Az igazságügyminiszter föllebbezés kapcsán kimondta, hogy a be nem hajtható pénzbírság (a pénzbüntetés-től eltérőleg) nem változtatható át elzárásra.

A lezárt fülkék alkonya. Ed-dig, ha az embernél volt pénz és jól, kényelmesen akart utazni, oda kacsintott a kalauznak és — kényelmesen utazott. Az utóbbi időben azonban nem igen lehet az efféle kényelmet megszerezni, mert a Máv-on állandóan annyian utaznak s kocsiiban annyira nincs bőség, hogy a mellékereset után vágyó kalauz, ha akarna sem tudna leg-többször ilyen utas-mentes kocsit föntartani. De most már végérvényesen löttek ennek az állapotnak. Az államvasutak elnök-igazgatósága ugyanis szigorú rendeletben megtiltotta a vonatokon bármely fülkének lezárását, melyre az utasok igényt tartanak. A fülke lezárásáért bejelentett panaszokat a legkíméletlenebbül fogja elintézni.

A jegyzők nyugdíj-alapja. A vármegye alispánja legutóbb értesítette a jegyzőket, hogy a belügy-miniszter a vármegye törvényhatósági bizottságának a jegyzői nyugdíj szabályrendelet módosítása tárgyában hozott 11—1909. sz. határozatát jóváhagyta. Ennélfogva az említett szabályrendelet módosított része a következőképpen hangzik: „A községek, illetőleg körjegyzői csoportok által jegyzői nyugdíjalap javára fizetendő összegek. Ily címen kötelesek a községek, illetőleg körjegyzői csoportok évenként az alkalmazásban levő jegyző évi rendes fizetésének 4 (négy) százalékát a jegyzői nyugdíj-alapba befizetni. A községek ezen összegeket a kir. adóhivatalok pénztáraiba félelvi részletekben kötelesek befizetni különbeni felhajtás és kamatfizetési kötelezettség terhe alatt.“

Utadó. A közigazgatási bíróság a következő határozatot hozta: A közigazgatási bizottság a be nem hajtható utadót csak akkor változtathatja át természetben teljesítendő szolgáltatásra, ha ezt a törvényhatósági

szabályrendelet elrendeli. Ilyen rendelkezés hiányában az utadót, ha az valóban behajthatatlan, le kell írni. A közigazgatási bizottság határozata a magyar kir. kereskedelemügyi miniszterhez föllebbezhető. Ha azonban a tartozás mértékének jogossága vitás, akkor a közigazgatási bizottság határozata ellen panasszal lehet élni a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

Legyek kipusztítása az istállókból. A fecskék legjobb pusztítói a legyeknek. A gazda mindent kövesse el, hogy a fecskék minél több fészket rakjanak az istállóban. Egy gazda megfigyelte, hogy istállójában 97 fecskefészkek volt és mindegyikben 4—6 fiatal. Az istálló teljesen légymentes volt. A birtokos úgy segítette elő a fecskék fészkekrakását, hogy udvarára egy rakás agyagot hozatott és azt naponta meglocsolta, hogy a fecskék így könnyen jussanak hozzá a fészkeépítési nyersanyaghoz.

Nyomdásztanulónak 2—4 középiskolai osztályt végzett fiut azonnal felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Lapunk t. olvasóit székely hazafias bizalommal kérjük, szíveskedjenek a „Székely-Udvarhely“ előfizetési díját, valamint az esetleges hátralékot a már megküldött postatakarék-pénztári befizetési lap felhasználásával haladéktalanul utalványozni, hogy lapunkat továbbra is akadály nélkül küldhessük. Teljes tisztelettel: **A kiadóhivatal.**

TALÁLÓS O O O O O O KÉRDÉS.

Miért apróhirdetés

az apróhirdetés?

mert néhány

APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenféle állást

kinál vagy keres,

mindenféle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenféle butort

kinál vagy keres,

mindenféle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el. Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát.

Azért ne tessék habozni és a mikor csak a legcsekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„Székely-Udvarhely“-ben.

Apró a hirdetés,

apró a költség!

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V. Bathory-utca 5. szám

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba
ellen — — — — —
Borszéki Főku: az ásványvizek királya kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység
ellen — — — — —
Bodoki Matild, alkális savanyuviz — — — — —

Beross, vesebaj ellen — — — — —
Borhegyi hugyhajtó — — — — —
Boltóti, üdítő viz — — — — —
Előpataki, sárgaság ellen — — — — —
Felsőrakosi Maria, légesóhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő ital — — — — —

Horgász, étvágygerjesztő — — — — —
Kászónfő ut-Salutaris jód és lithium tartalmu
Répati, égvényes ásványviz — — — — —
Szekely-Szelters, idült gyomorba
ellen — — — — —
Sztójkai, cukorbetegség ellen — — — — —

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

5953—1909 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Márfelva közseg közös erdő és legelő aranyosítása következtében szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és ezzel kapcsolatos telekkönyvi helyesbítése ügyben az 1892 XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának telek-jegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetve, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886 XXIX. t. c. 15 és 17 §§ ai alapján ideértve e § oknak az 1889 XXXVIII. t. c. 5 és 6 § aiban és az 1891 évi XVI t. c. 15 § ainak a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889 XXXVIII. t. c. 7 § a és az 1891 XVI. t. c. 15 § b pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 évi XXIX. t. c. 22 § a alapján történt törlések ervenytelenségét kimutathatják e vegből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi január hó 30 ig bezárólag e tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az emlitett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. c. 16 és 18 § ainak értelmében, ideértve az utóbbi § nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 § aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellene en ellentmondással elni kívánának, irásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi január hó 30 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, kik az 1 és 2 pontjaiban körülírt eseteken kívül, az eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve velük, ideértve azokat, kik a tulajdonjog aranyának az 1889 XXXVIII. t. c. 16 § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910 évi január hó 30 ig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az emlitett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme

nelkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál atvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Szekelyudvarhely, 1909. július 13.

Gyarmathy Ferenc
kir. törvényszéki bíró.

Magyar Könyvviteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvviteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társszerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszery-utca 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalettmódeli közül a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona Ingyen mutatványszámot küld a BUDAPESTI BAZÁR kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-utca 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Eladó beltelek. (Elutazás miatt.) Kossuth-utca 75. sz. alatt, mely áll 3 szoba, konyha, pince, istálló, kert stb. Megtekinthető és értekezhetni a tulajdonosnál.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

MIERT

nem előfizetője Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-re rászánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V. Sas-utca 12. sz.

Elvállal teljes irodai-iskola-berendezéseket olcsó áron

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-karttyák, gyász- Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvetel. levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi karttyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS
KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Karttyapapírok.

Lemez-papírok minden sulyban.
hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.

Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői karttyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárazak, disztollszárazak. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sípok és orgonák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kezi nyomda. Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablák és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A szekelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárcsa és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapesok stb.

Postatakarékpénztári chekk-clearing szám a 10.489

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, 1909.